

ZGODNJA DANICA. KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLV.

V Ljubljani, 1. mal. travna, 1892.

List 14.

Otroci, spoštujte stariše!

(Spisal Jan. Repič.)

Prav za prav bi moralo biti čisto nepotrebno to vzvišeno zapoved sinovom in hčeram še-le priporočati in polagati na sercé, ker jo je že Bog v starem zakonu tako strogo zapovedal: toda mi smo že tako navajeni, da nas je treba v enomer spominjati na zapovedi božje in cerkvene, ker kot slabe stvari ne moremo sami iz sebe ničesar dobrega storiti in zato kaj lahko pozabimo svoje najsvetejše dolžnosti. In zato bodem danes govoril pred vsem ljubim mladim bralcem in bralkam in jim povedal nekoliko slučajev iz življenja, iz katerih se bode samo ob sebi razvidela važnost četrte Božje zapovedi in spodbujanje k natančnemu spolnovanju le-té zapovedi. —

Davno je že, ko sem poznal mladega človeka, od kterega je bilo radi njegovih zmožnosti in lepega, olikanega vedenja zelo mnogo dobrega upati. V šoli se je zelo pridno učil in zlasti v cerkvi je bil vselej izgleden in vse hvale vreden. Starišem je bil z najpreserčnišo ljubeznijo vdan. Kar mu umerje oče in tu se je zanj vse drugače obrnilo. Komaj 17 let star prišel je v slabo družbo, in kakor je že navada, lahkomišljeni tovariši postali so mu kmalu ljubši, kot uboga, nesrečna mati. Le-tá je bila pri vsej svoji skerb-ljivosti vendar preslaba, da bi pripravila sina zopet na pravo pot nazaj; manjkalo ji je potrebne pogumnosti, da bi mu zabranila njegovo početje. In takó je prihajal pogostokrat še-le pozno zvečer domú, rogovilil s tovariši po noči in postajal za delo čedalje malomarnejši. Dobra mati ga je sicer mnogokrat svarila, naj se ogiba družbe spridenih tovarišev. Pogostokrat ga je šla sama iskat in ga je s solznimi očmi prosila, naj bo zopet dober

priden mladenič. Toda — vse prošnje in opominjevanja skerbne matere so bile bob v steno. Zató tudi ni bilo brez pravične kazni Božje. Moj ranjki modri oče, ki so dolgo poznali mladenča, pripovedovali so mi, da so ga neko noč našli vsega kervavega in razbitega v obcestnem jarku. Vdeležil se je bil nekega tepeža, kjer je bil hudo ranjen. Hiral je skoro leto in dan, naposled pa umerl za sušico — star še-le 19 let.

Na potovanji pripovedoval mi je nekoč moj prijatelj sledečo, zanimivo dogodbo. Blizu njegovega doma živela je v neki vasi premožna rodovina, oče, mati in sin. Ker je bil le-tá ze-ló razposajen, ni poslušal njihovih opominjevanj in naukov: bil je v šoli zanikaren in se tudi v cerkvi ni vselej dostojno vedel, zato ni bil v lepi edinstvi z očetom in materjo. Ko je nekoč zopet pozno zvečer domú prišel, in so ga zató oče ostro ošteli, postal je s stariši surov, gledal jih gerdo in se celo takó daleč spozabil, da je razžalil očeta — ki je zanj dobro mislil — z nespodobnimi psovkami. Toda glej! V sredi med psovanjem ulije se mu kri iz ust in v jedni uri bil je merlič, čeprav je bil prej vedno zdrav, kakor riba. Ljubi Bog sam sodil je početje spridenega sina!

Jaz sam sem poznal družino: očeta, mater in dva sinova. Starejši je bil zelo priden in s svojim lepim obnašanjem dospel je do prave sreče: mlajši pa je bil zanikaren: trud in učenje mu je bilo zoperno. Čemu bi se tudi trudil z učenjem? Stariši imajo hišo, premoženje in denar, tako si je mislil: imel bom vedno toliko, da bodem lahko dobro jedel, pil in igraje veselo preživel. Toda tudi najglobokejši vodnjak se naposled vendar le izprazni. Mati so mu umerli in s tem je bila nesreča pri hiši gotova. Gospodarstvo je šlo vedno

bolj in bolj rakovo pot, in da bi poplačal dolgove, prodal je oče celo posestvo in prisiljen bil stanovati z mlajšim sinom v jedni sobi pri bližnjem grajščaku. Sin pa, ki se ni ničesar učil in ni bil tedaj tudi za nikako delo sposoben, nadlegoval je neprenehoma ubozega, dobrega očeta za denar. Ni dolgo terpelo in godilo se je obema prav slabó: živela sta že večinoma ob milošćini dobroserćnih ljudi. Pri vsem tem pa se sprideni sin ni sramoval zahtevati od očeta tudi zadnjih prihranjenih soldov. Bil sem neki dan povabljen od dotičnega grajščaka. Med obedom zaslišali smo prepír v drugem nastropji in nekak padec po stopnicah. Mladi, sprideni človek zahteval je namreć vnović denarja od starega, bolnega očeta, na kar mu je le-tá odverníl, da mu ga ne more dati, ker sicer bi bil prisiljen v resnici prijeti za beraško palico. Nató je nastal prepír in naposled sta se sprijela. Sin, moćan hrust, potisnil je bolehnega, starega očeta, ki se je komaj mogel braniti, venkaj do stopnic, ki so deržale v prvo nastropje, in ubogi mož padel je znak po stopnicah. Takoj nam je naznanil strežaj, kaj se zunaj godi. Vsi, ki smo prej veseli sedeli pri mizi, smo se zgrozili nad takim dogodkom in do jedi nismo več imeli slasti: vstali smo takoj od mize. Grozno smo bili razburjeni. Stari mož se niti ganiti ni mogel: nesti so ga morali v sobo. Čez tri tedne je umrl. In sin? — Z njegovim mirom je bilo pri kraji! — Nihće ga ni hotel vzeti v službo, vse se ga je ogibalo. Hodil je po deželi od hiše do hiše in si priprosjaćil ravno toliko, da je mogel prebiti. Toda le malo časa je trajalo to žalostno življenje: radi pomanjkanja zbolel je, hiral kacega pol leta, dokler ga ni rešila smert reve in terpljenja. Pristaviti moram, da so tu bili tudi stariši mnogo zakrivili k nesreći svojega sina: bili so premehki. Brigali se niso za staro prislovico: Drevo zdravaj, dokler je še mlado. In mesto šibe, dajali so mu pogostoma denara za veselice. (Konec nast.)

Marijino svetišće na Tersatu.

Dalje.)

Altarji.

Altar s. Mihaela. — S. Mihael, nadangelj, naj večí, je varh s. Cerkve. Že s Francíšek ga je moćno častil. Zatorej so mu koj v zaćetku na Tersatu postavili altar. Čas je tudi tega postaral in izjedel. P. Mihael Kumar ga je l. 1625 popravil. Presvitli škof Sebastijan Glavinić pa je dal na svoje stroške postaviti novi, marmorni altar l. 1701. Posvetil ga je škof Benedikt Bedeković, l. 1706, 26. avgusta.

4. Altar s. Antona Padovanskega.

Veliki čudodelec je ta svetnik, kakor pričajo vsakdanje dogodbe. V neznanskih stiskah je bil na-

čelnik Grobniškega okraja. Ker je bil Fr. Frankulin — na svetnikovo prošnjo čudovito uslišan, rešen grozomornih skerbi, sozidal mu je iz hvaležnosti kapelo, in postavil marmorni altar l. 1691. Posvetil ga je l. 1706, 26. avg. škof Ben. Bedeković. Kip svetnikov je iz cementa, svetohranišće pa iz lesa.

5. Altar s. Petra apostola.

Stopnice so marmornate, drugo je leseno. Altar (s kapelo) postavil je Peter Kružić, gospod Lupoglavski v Istri, verhovni zapovednik ces. vojske pred Kliševem v Dalmaciji l. 1513. Da bi bil srećen v boju s Turki, ki je imel biti na ravnici Dulma, zatekel se je k milostni Materi Božji na Tersat, priporočil se nji v varstvo, storil obljubo, potem pa serćno zagrabil zakletega sovražnika kerščanskega imena, in ga premagal. Postavil je svojemu imenjaku s. Petru kapelo in altar, a sebi napravil je grobnico. S tem je pokazal, da ni samo verli junak, ampak tudi pošten kristjan.

Drugikrat je branil mesto Krojo, v Dalmaciji zoper grozovitega Turćina. Tudi tukaj bi bil sovražnika premagal, a zapustili so ga v boju talojanski in nemški vojaki, da je ostal sam. Vjamejo ga in obglavijo ga. Zamenjal je časno življenje za večno; plaćo je dobil pri Bogu, saj je tek konćal v brambi in službi svete vere. Sestra njegova pa ni hotela, da bi se gerdi Turek igral s truplom njenega brata, toliko častitega moža. Odkupila ga je za 1000 zlatakov, in shranila ga v grobnici. Napis na plošći — zdaj ves izlizan — je slavil junaka in kristjana.

Čas tudi njemu ni prizanašal. Na prigovarjanje tedanjega predstojnika Francetića postavi novi altar Pet. Fel. de Denaro, c. kr. upravnik v Baknu, l. 1723.

Ta altar je znamenit, ker ima to predpravico, da dobi vsaki mašnik, ki na njem mašuje, popolni odpustek za duše v vicah, seveda, če opravlja daritev za rajnega ali za rajne. Zato se navadno tu darujejo zadušnice.

Tu vidiš še dve plošći, na desni in levi. Ena je možkega lika, druga ženskega. To je plošća nagrobnica onega kneza Nikolaja bana Frankopana, kteri je umrl na Dunaju, prepeljan bil na Tersat, in položen v Martino grobnico v svetišću. Plošća ni mogla priti v svetišće zavoljo neprimernosti. Dejali so jo k altarju s. Nikolaja, ker je on ta altar ustanovil in postavil. Pa da ne bi bila prehitro izdersana, odkazali so ji prostor pri tem altarju. Obraz se mu ne vidi, ker je pokrit z železnim lićnikom (vizir), opasan je z mećem in derži banski prapor. — Na drugi plošći je lik njegove soproge Elizabete, roj. Petuhi, v narodni noši.*)

6. Altar s. Ane.

Ta altar je ves iz lesa. Postaviti ga je dal in naslikati podobo s. Ane, matere brezmadežno spoćete Marije — slikar večí Pomis — Štefan baron Ruvere, načelnik Reški, l. 1624. Ob enem so izkopali grobnico.*) Na desni altarja v zidu je druga marmornata plošća, ki hvali spomin rajne njegove soproge, umervše l. 1624, roj. baronice Parter hćerke Leonore, l. 1627,

*) Hic jacet Elizabeth Petuhi, Consorts Spectabilis et magnifici Domini Nicolai de Frangepanibus Veglie, Segnie, Modrussique Comitís. — Hic jacet Dux Nicolaus de Franghapanibus, Veglie, Segnie, Modrussique Comes Qui obiit die 18. decembris anno MDXIII.

*) Na plošći je napis s korarnimi ćerkami iz medi Sibi et suis Stephanus de Ruvere liber baro MDCXX.

z drugo soprogo Lavro, grofico Turnsko in Kamodolsko. Tudi ta altar je zapadel ostarelosti in zdrobljivosti. Zato je P. Peter Francetič l. 1723 postavil, kar je nad menso. — Tudi slika s. Ane je po času mnogo terpela, in naposled zgubila lepoto in primernost. Na njeno mesto so dejali drugo, dar Gradca v Štajarski. Ta predstavlja cesarja Ferdinanda III, klečečega z družino. Položil je krono in žezlo in ves svet v znožje Matere Božje. Vedoč, da po nji, ki je sedež modrosti, kralji kraljujejo, vladarji vladajo, priporoča sebe in svoje podložne njenemu varstvu. Toliko zaupanje pa zasluži, da ga Jezušček z Marijinega naročja blagoslovlja. Spodaj je zapisano: Poglej našega pobožnega cesarja Ferdinanda, z vsim njegovim ljudstvom. Obljubilo mesta Gradec, l. 1644, mesca julija 24.*) (Dalje nast.)

Francišškanski mladenči, ki so na Laškem zavezani k vojaščini.

Francišškanski časnik „Acta Ordinis Minorum“ v Rimu je v II. zvezku t. l. prinesel pravila od vikših, kako je ravnati z mladenči, ki jih vojaščina veže, in pravi:

Ktere je Gospod Bog po svoji naj vikši dobroti izvolil Sebi za služabnike v redovnem stanu, jih noben človek od tega poklica ne more odvracati brez žaljenja božjega prava. V naših časih pa so razne deželske vlade zanemarile pravice Božje, prezerle cerkvene postave in so naredile nesrečne postave, katerim podklanjajo tudi cerkvene in redovne mladenče pri vojaških zbirkah. Zato mnogi naših mladenčev, kateri ostanejo v svoji domovini, ne morejo ubežati nevarnosti, da jih v vojaščino vzamejo, ter so prisiljeni za daljši ali krajši čas samostan zapustiti.

Iz te obžalovanja vredne okoliščine izvirajo razne neprilike in dvomi, o katerih se je resnobno obravnavalo na shodu velikih definatorjev 5. svečana 1892. Ko se je vse s premislikom prevdarilo, so prečastiti očetje definatorji za prav spoznali skleniti, da naj se ravná po naredbah verhovnega zbora s. oficija od 16. kimovca 1875 (Acta Ord. ann IX. pag. 129), in naj se provincijalom in drugim, ktere ta stvar tiče ali jih tikale bode, pošljejo in priporočé naslednji poduki za njihovo vodilo in spolnovanje.

1. Učeniki (magistri) naj si prizadevajo s posebno marljivostjo, da sebi izročene mladenče o času novicijata kakor tudi po storjeni obljubi podučujejo, kako posebno vzvišen je naš visokosveti poklic in jim v sercu vtisnejo odkritoserčno ljubezen do njega.

2. Kteri so po vsi dolžnosti spolnili leto poskušnje (tirocinii annum), in se smé v resnici nadjati, da imajo odkritoserčno voljo zmeraj v redu ostati, se smejo dopustiti k malim obljubam, s postavopravnimi prideržki, akoravno so vojaškemu naboru še podverženi.

3. Tisti mladenči pa, kateri se po naj večji nesreči v Italiji štejejo k tako imenovani prvi kategoriji, in se ne morejo nadjati, da bodo izjeti od daljnočasne vojaščine, naj se ne dopustijo k slovesni obljubi, dokler ne doveršé tako imenovane aktivne službe. Ravno to veljá o naših mladenčih na Francoskem, kateri so v aktivni vojaški službi.

*) Respicie ad devotissimum imperatorem nostrum Ferdinandum, cum omni populo suo, Graecensium votum, Anno 1644, die 24. julii.

4. Mladenči pa, kateri se po deželskih postavah štejejo v drugo ali tretjo kategorijo, ali so le še za malo tednov k vojaščini zavezani, ako ni družega zadržka, se smejo k slovesni obljubi dopustiti. Ob času pa, kadar morajo v vojaščini služiti, morajo spolnovati, kar se bode bolj spodej reklo.

5. Ako se taki mladenč spozná spretnega za vojaštvo, ali se v taisto pokliče, naj provincijal skuša pri vladnih vradnihah to doseči, da mladenča pošljejo v kako mesto, v katerem imamo samostan, in ako je mogoče, da naj ima opravilo ali v bolnišnici, ali kakor si bode drugač, da bi mu ne bilo treba biti pri aktivni službi in z drugimi vojaki stanovati.

6. Ako pošljejo mladenča v tako mesto, kjer imamo samostan; naj provincijal prosi gvardijana ti-stega mesta, da naj tacega mladenča sprejme v posebno skerb, in da naj nekterekrali v letu blagovoljno pošlje kratko sporočilo, kako da se obnaša.

7. Mladenču samemu pa naj naloži, da naj večkrat pride v samostan, da naj bo do gvardijana poslušljiv in da rad njegove nauke sprejema, vsaj po enkrat v mescu pa ss. zakramente prejme, vsaj po enkrat na tri mesce provincijalu samemu piše in poroča, kako živi in kako se z njim godi.*)

8. Provincijal naj mladenču resnobno svetuje, da naj namesto oficija vsak dan opravi gotove molitve, n. pr. officium za laike, in da naj pogosto, kolikor je mogoče, cerkvenih opravil se vlečejuje, da tako ohrani duha svetega poklica in beži pred nevarnostmi zveličanja.

9. Mladeneč naj se po doveršeni vojaščini vsaj za en mesec dni pošlje v samostan novicijatev ali samotnikov, da se mu obnovi verski duh, in se popravijo pogrški, katerih, akoravno je bil previdin, je zelo težko, da bi se jih nič ne bil nalezal.

10. Razun tega, ako se namerijo nenavadni slučaji, bodo provincijali po svoji modrosti pribežali k generalnemu vradu za nadaljne primerne poduke.

JAKOB,

po uemiljenji božjem in apostolekega sedeža milosti

knezoškof ljubljanski,

vsem vernikom svoje škofije pozdrav in blagoslov od Gospoda in Zveličarja našega Jezusa Kristusa!

(Dalje.)

5. Tako strašni so nasledki vedno večje vne-marnosti gledé posvečevanja dni Gospodovih. In vendar, kako malo se prepogosto na to gleda.

V tem oziru je gotovo živo obžalovati, da že postava¹⁾ nedeljskemu posvečevanju ne prisouje te iste važnosti, katero bi tudi le iz čisto državnega stališča zaslužilo. Nič manj ni obžalovati, ako morajo ljudje prihajati v vrade ravno ob času ko se opravlja nedeljska služba božja, ali pa če se z drugimi ukrepi ovirajo pri izpolnjevanju svoje nedeljske dolžnosti.

*) Kako hvale vredno bi bilo, ako bi nekako temu podobno zvezo tudi naši vojaki sploh ohranili s svojim domačim duhovnim pastirjem; marsikteri bi se tako utegnli obvarovati velikih nevarnosti, v katerih se sicer njegova duša in velikrat tudi teló vtopi. Vred.)

¹⁾ Zakon z dne 25. maja 1868. Deržavni zakonik stev. 49.

Slaba podpora za državno veljavo, ako se ljudem dozdeva, da se za božjo ne méni, in da se ne ceni izpolnjevanje verskih dolžnosti.

Pa še bridkeje žali in še pogubneje vpliva, ako se mora opazovati, koliko jih je po raznih stanovih in službah, katerih nikdar ni videti v kaki cerkvi ali le silno redko, ne zadovoljni, da sami ne skazujejo Bogu časti, še celo druge pri tem ovirajo.

V zadnjem oziru si nakopavajo veliko odgovornost zlasti tovarnarji, obertniki in trgovci, ako svojim delavcem in vradnikom, svojim pomočnikom in učencem ne privoščijo potrebnega prostega časa, da izpolnijo svojo nedeljsko dolžnost, in jim ne dadó prilike, da se odpočijejo od težkega dela, ter se razvedré po enoličnem delu čez teden, temveč jih silijo, da morajo tudi ob nedeljah in praznikih delati. Naravnost zasmehovanje nedeljskega posvečevanja pa se mora imenovati, ako se mora v nedeljo dopoldne porabiti za delo, popoldne pa in tudi naslednja noč se pa preživi in potrači takó, da se mora potem v ponedeljek hočeš nočeš praznovati.

Nadaljni pogostni povod, da se predpisana nedeljska služba božja opušča, so lovi, izleti, pota na goré, zabavni vlaki in druge take naprave in slavnosti, ki žal, vselej veliko množico vdeležencev odvernejo od službe božje. Samo razveseljevanje ne more nikdar oprostiti od dolžnosti nedeljskega posvečevanja.

Prav posebno pa škoduje nedeljskemu posvečevanju razvada, prirejati ples in druge veselice na predvečer in v nočeh pred nedeljami in prazniki. Žal, da se ta razvada seli tudi bolj in bolj na deželo. Koliko jih zanemari vsled tega svojo kerščansko dolžnost! Doslej so jo znabiti vsikdar vestno izpolnjevali; ena sama taka noč utegne zadostovati, da se ji bolj in bolj odtujujejo. Pa recimo tudi, da pridejo po prečuti noči v cerkev, kakšna bode pobožnost, s katero moramo biti pri službi božji? Plesišče z nevarnimi raztresenostmi, katere ponuja, je pač slaba priprava na cerkev in pobožno zbranost serca, ki naj nas spremlja pri službi božji.

Opozoriti moram tudi na neko drugo obžalovanja vredno zadevo, ki utegne biti posebno na deželi silno pogubna, in to so odperte pivnice in prodajalnice med službo božjo. Krajcarji, ki se pridobé s tem, da se Gospodu duše kradejo, ne morejo imeti blagoslova in kakor skušnja uči, maščuje se vselej, prej ali slej, ako se daje prilika, da ob istem času, ko se oznanjuje v cerkvi božja beseda, v gostilni odmevajo kletvine in nesramne besede.

Toda dovolj o taci, ki v cerkev celo ne pridejo. Razun teh jih je pa mnogo, ki sicer pridejo do cerkve, potem pa, in sicer tudi med božjo službo, ostanejo zunaj cerkve (nekateri tudi v zvoniku ali pri zvonovih, čeprav nimajo tamkaj ničesar opraviti), da ondi vse mogoče burke uganjajo ter si kratek čas delajo, svoja opravila oskerbujejo, bližnjega obirajo itd. Taki nikakor ne zadosté nedeljski dolžnosti, ampak se pregrešé s svojim obnašanjem. Nad svoje družine in nad svoje hiše s tem ne priklíčejo blagoslova božjega, marveč jezo božjo. Prosim torej stariše, gospodarje in predstojnike, naj v svojo lastno korist pazijo, kako njihovi podložni izpolnujejo nedeljsko dolžnost.

Iz enacega vzroka moram opomniti še na nekaj družega. Žal, da se ne opazuje ravno redko, da si poiščejo mladi ljudje v cerkvi najraje odročne prostore,

ter se ne vedejo tam nič lepše, kakor mnogi zunaj cerkve. Kak kót, kor, prostor za orgljami itd. je mnogim najljubši. Farnemu predstojniku so znabiti znane nerodnosti, ki se tam godé; rad bi jih odpravil, dotične prostore zaperl, klopi iz taci, krajev odstranil, ali sicer kaj primernega ukrenil nasproti. Pa kdo mu znabiti pri tem najbolj nasprotuje? Znabiti lastni stariši taci, mladih ljudi; znabiti taki, ki imajo na tistem kraju, v sosednji klopi sedež, in katerim je več na sedežu, kot na tem, da se z nespodobnim počenjanjem žali Bog. Prosim stariše, prosim posebno tudi cerkvene ključarje, prosim sploh vse odraslene, kadar se zgodi kaj takega, podpirajte duhovnike z vso odločnostjo, pa tudi z vso požertvovalnostjo in nikar ne terpite, da bi se dajalo v hiši božji pohujšanje, in to morebiti zaradi vaše malomarnosti, da, morebiti celo zaradi tega, ker nasprotujete dobro utemeljenim naravnavam svojega cerkvenega predstojnika. Kdor vsled slabosti ali malomarnosti v tem oziru postane sokriv, moral se bo tudi on pokoriti zavoljo oskrunjevanja hiše božje.

In ker že govorim o oskrunjevanju hiše božje, omeniti moram vsaj mimigredé tudi razvado, da se „kramarski štantje“ ne redko tako blizo cerkve postavljajo, da se vpitje tergujočih sliši tudi v cerkev. Žal, da imam o birnovanju pogosto priliko to skušati. Le spomnimo se, s kako strogostjo je božji Izveličar večkrat izgnal kupovalce in prodajalce iz tempeljnevega preddvora. Več kakor judovski tempelj so pa naše cerkve. Saj tukaj stanuje Sin Božji sam zares, resnično in bistveno pričujoč v zakramentu sv. Rešnj. Telesa ter se daruje za nas pri sv. maši. Tem večja mora biti torej vaša skerb za čast hiše božje, da bo tudi v to služila, za kar je zidana: v hišo molitve. Ako se pa od vseh stranij razlega in hrumi v cerkev, kako je tu potem mogoče moliti, moliti pobožno in z zbranim duhom? Nikar torej ne terpimo, da bi se s takim hrupnim razgrajanjem blizo cerkve oviral in kratil njen namen.

Toda, akoravno bi bilo v cerkvi in okoli cerkve vse še tako lepo vrejeno in tudi naše obnašanje v cerkvi še tako spodobno, bi nam to vendar ne pomagalo veliko, ako bi onečastili pot v cerkev ali iz cerkve. Varujmo se torej vsacega greha, posebno pa vsacega kakorkoli grešnega govorjenja.

Ravno tako bi nam malo koristilo, ako bi sicer nedeljo dopoldne lepo kerščansko preživeli, popoldne pa morda čisto nasprotno. V tem oziru se žal veliko greši, in zlasti dnevi cerkvenega posvečevanja pri farnih in podružnih cerkvah, pa tudi navadne nedelje so pogosto priče žalostnih zmot. Dopoldne se moli v cerkvi, popoldne se kolne, prepira ter ravsa in kavsa v gostilni. Dopoldne se póje Bogu in njegovim svetnikom, popoldne in po noči pa grehu. Dopoldne se posluša beseda božja, popoldne se čujejo pogovori, ki moré dušo. Dopoldne se dvigajo roke k Bogu, in popoldne v tepežu sosed sosedu do mertvega ubije. Dopoldne se prosi Bog sv. Duh razsvetljenja, popoldne pa se utopi pamet v kozarcu. Dopoldne se prosi in zdihuje: daj nam danes naš vsakdanji kruh, in popoldne se požene zasluženo tedensko plačilo; požene se — med tem, ko žena in otroci doma stradajo, jokajo in s strahom in trepetom čakajo ure, ko se povernejo oče domu. Predragi v Gospodu! ako tako ravnamo, nam bodo dnevi Gospodovi v prokletstvo, in ne v blagoslov. Zato prosim še enkrat vse,

in posebno tudi občinske predstojnike: ne terpite, kolikor je v vaši moči, nobenih neredov o priliki cerkvenih slovesnosti. Zlasti dobro pazite na to, kaj se godi pri podružnicah.

Podružniške soseske zelo gledajo na to, da se opravlja včasih tudi v njihovih cerkvah služba božja. Izprosile bi si rade blagoslova božjega za svoje družine, za svoja polja, za svoje gospodarstvo; z eno besedo: za vse svoje časne in večne potrebe. Dobro, a naj se pri tem staro in mlado tako obnaša, da se bode mogel Bog z veseljem in dopadajenjem ozreti na sosesko, ne pa tako, da bi moral z žalostjo od nje obrniti svoje obličje. Sicer pa bi mi bilo močno žal, ko bi moral vsled neredov prepovedovati obhajanje službe božje v podružnicah.

Konec nasl.)

Kar sem tukaj, je že nekoliko jih prestopilo iz razkolništva (gerškega) v sv. rimsko Cerkev; ravno danes je prosil eden za sprejetev, ki je že poprej bil postal rimo-katolik, pa je bil zopet prestopil v razkolništvo. Pravil je, da po noči je prišel en frančiškan in mu je dal tako zaušnico, da mu je glava v zid odletela, ter mu je zapovedal, da naj se precej poverne k latinskemu župniku, ki so naš P. Egidij. Mogoče, ker pri Arabcih močno pomaga „bastonare,“ da se je sv. Anton tega poslužil, in P. predstojnik pravijo, da pred nekaj časom je neka žena se vernila (v sv. Cerkev) ki je bila tudi po noči opominjevana, da je edina pot k zveličanju ta, da postane „latina,“ kakor je bila že poprej.

Naj priserčniša vošila vsim čast. Jožefom...

Br. Valentin, I. r.*)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Adrijanopol, 19. sušca 1892. (Poterdilo itd.) Danes, v praznik sv. Jožefa, sem tako presrečna prejeti od V. č. lepi misijonski dar 40 gld. za našo sirotinsko ubožnico. Ne morem se sama zadosti zahvaliti in torej prosim ljubo Dete Jezusa, naj Vam in vsem blagim dobrotnikom prav bogato poverne na tem in na unem svetu.

Tukaj imamo danes debel sneg in steklensk mraz, česar še nikoli ni bilo v tem času; ker ni je spomladi in gorkejšega vremena. — Priporočam se ponižno tudi jaz v pobožno molitev, ker že deveti teden sem nevarno bolna in moram prebiti v postelji. Naj se zgodi Božja volja!

S. Angela Poje, prednica.

Iz Kane v Galileji. (Vošilo zlatomašniku P. E. Zaušnica v Kani Galileji in spreobrnjenja.) Ljubljeni oče, prečastiti zlatomašnik! V dolžnost si štejem, Vam k tako redki slovesnosti iz celega serca srečo vošiti in z Vami dobrotljivega Boga hvaliti za veliko milost zlate sv. maše. On naj Vas ohrani v milosti svoji, da si spletete toliko lepši venec v nebesih. On naj Vam dodeli milost, da združeni z Jezusom popolnoma vdani s pobožnim Simeonom svoj dan zdihnete: „Gospod, pusti zdaj svojega hlapca v miru, ker moje oči so vidile tvoje odrešenje!“

V duhu se bodem zedinil z Vami, prečast. oče, v god sv. Jožefa, častitega patrona Vašega in na veliki praznik včlovečenja G. N. J. Kr., ker upam, da ob enem teh praznikov bodete obhajali redko slovesnost, če bode volja Božja.

Ljubi Bog naj Vam tudi poverne ves trud, ki ste ga imeli z menoj ter mi pripomogli priti v Sveto zemljo. Ponižno prosim za spomin pri naj svetejši daritvi zlate maše, da bi bil vselej Bogu hvaležen za veliko milost, ker sem prišel v Sv. deželo.

Večkrat sem imel že priložnost obiskati bližnje svetišče v Nazaretu, in hvala Bogu, od tam se spodbujen po gorečnosti sobratov hvaležno vračam v Kano. Merzlica me obiskuje, pa tudi drugim ne prizanaša. Bodi, kakor je volja Božja! Dela imamo vedno dovolj; vert se mi je močno priljubil. Se li P. Angelik kaj spominjajo Sv. zemlje?... Povejte jim, da P. E., prijor usmiljenih bratov v Nazaretu, je zbolel na umu in so ga odpeljali v Evropo, menda v Benedke; molite zanj.

Dober namen.

(Poleg nemške.)

Vsaka tiha prošnja moja,
Vsaka misel, stopnja, hoja,
Ko obračam, orjem grudo,
Mraz terpeč, vročino hudo,
Zrêm, moj ljubi Bog! v višavo;
Bodi vse Ti v čast in slavo!

Kar prenašam teže, béde,
Vse — kar govorim — besede,
Vse željé, in vsa dejanja,
Dne trud in ure spanja, —
Sprejmi mili Bog v višavo,
Darek moj Ti v čast in slavo!

Vsaka versta spod peresa,
Mojega vsak člen telesa,
Gibljej udov tisočerni,
Zora, pôldan, mrak večerni;
Vse pošiljam na višavo,
Ljubi Bog, ti v čast in slavo!

Kri, ki k sœrcu se pretaka,
Žgoča bolečina vsaka,
Sladke ure nad radosti,
Doba serčnih ran grenkosti,
Naj se dvigajo v višavo,
Ljubi Bog, Ti v čast in slavo!

Jed potrebno ko zavživam,
In pijačo ko popivam,
Gledam če si cvetko zalo,
Sklonim se za bilko malo;
Zdihnem, — „bodi vse“ — v višavo;
Ljubi Bog Ti v čast in slavo!

Čini vsi — od malenkosti,
Do najvzvišenih kreposti,
Ki slavé jih svetni snidi,
Ktere le sam angelj vidi,
Njih namen je: na višavo
Ljubi Bog Ti čast in slavo!

*) Častni br. Valentin Rapé, roj. na Berdu l. 1854, obljubo naredil l. 1884, je pred nekterimi mesci s č. P. Angelikom šel v Sveto deželo in je zdaj v Kani Galileji, blizo Nazareta.

In ko enkrat bom umiral,
 Pozdravlja je še oziral
 V sveti križ se, solzo točil
 Zadnjo — tih od tod se ločil,
 Naj se dvigne duh v višavo
 K Tebi Oče, v večno slavo!

Radoslav.

Razgled po svetu.

Nemško. Nemški konservativci so bili osnovali šolsko postavo, vsled ktere bi se odgoja mladine godila saj še na kerščanski podlagi. Nemški cesar, ministerski predsednik Caprivi in kultusminister Zedlitz z vsim ministerstvom in vsimi poštenjaki vred so bili za to postavo in bila ji je večina zagotovljena. Toda brezverci, kakor je taci ljudi navada in šega, so budili povsod tolik hrup, da so tudi mladega vladarja premotili, ter se je jél umikati in menil, da naj se to vprašanje odloži in odmakne z dnevnega reda. Grof Zedlitz se je vsled tega še tisti dan ministerstvu odpovedal in tako je tudi Caprivi cesarja prosil, da naj mu odvzame breme. Terdno sta ministra ostala pri svojem prepričanju, da država v naj tehtniši zadevi se mora postavodajno postaviti na kerščansko podlago. Caprivi sam je očitno rekel, da se zdaj ravna za boj med brezverstvom in kerščanstvom. Ni tedaj resnica, kakor da bi le Zedlitzu in Caprivi-ju ta postava ne bila všeč. Ker tedaj sta bila od verhovne strani zapuščena, sta ostala tudi pri odpovedi stanovitna in nobeden je ni hotel preklicati. Vender se je Caprivi pozneje vdal in še ostane — Da pa to početje Nemčiji ne bo obrödilo blagoslova in sreče, to je očitno — socijalisti in frasoni dobro vedó, kaj delajo za svojo stran. Mogoče, da se pričinja za Prusijo doba, ko bo pokoro delala za svoje ravnanje proti sv. Cerkvi in proti Avstriji.

Komenski. Pretekle dni in tedne so liberalni časniki imeli polno spisov o Komenskem, hvalisali ga na funte in cente ter priporočevali, kako naj se slovesno obhaja njegova 300letnica, ki je bila 28. sušca. Naučni minister pa je prepovedal vse šolske slovesnosti in prepuščenje šolskih prostorov, kakor tudi skupno vdeleževanje šolcev v ta namen. Kdo tedaj je bil ta Komenski?

Janez Amos Komenski, rojen 28. marca l. 1592 na Moravskem, za šolstvo zaslužen pedagog, sicer pa krivoverec, nekaj škot in gorečnik tako imenovanih „českíh“ ali „moravskih bratov,“ ki so bili l. 1628 iz Avstrije pregnani. Če tudi je Komenski za oliko mladine imel marsiktera zelo koristna načela, so pa obžalovati in zavreči njegove verske zmote, njegovo sovraštvo zoper sv. Cerkev, zoper dinastijo in avstrijsko domovino. Komenski je bil krivoverec, ne pa brezverec, kakor so mnogi njegovi občudovavci in hvalisarji brezverske šole. Komenski je za odgojo mladine, za šolo, ravno tó priporočeval, kar sedanji liberalci terdovratno odbijajo, on je hotel versko šolo. Komenski je kot naj višjo nalogo vsake vzgoje stavil: da učitelj vse mora obráčati le na Boga, ki je vir vsega: po njegovem prepričanju mora kerščanstvo prešinjati vse šolstvo in vso vzgojo mladine; v svoji šoli kakor olikovalnici človeštva, kakor tudi v svojih pedagoških spisih, Komenski vterjuje spoznanje, da

zemeljsko življenje je le pripravljajenje za večno življenje, da poslednjič cilj vsega je zveličanje v Bogu.

Ko bi bil Komenski pri taci naukih tudi véren katoličan, pokoren sv. Cerkvi in papežu, bi se današnji njegovi slavitelji malo menili zanj, kakor se ne brigajo za druge katoliške čverste pedagoge in učenjake. Toda Komenski se je po svoji veri štel k protestantskim sektam, s kterimi so po veri v rodu tisti „češki bratje.“ On je bil te misli, da bi se morale prijateljsko zediniti in združiti vse kerščanske veroizpovedanja, katoličani in vse luteranske sekte, pa tudi judje in mohamedani, to je, vse verstva, da le imajo vero v enega Boga, o kakoršni veri tudi prostožidarji veliko govoré. Kar ima Komenski pa zaslužnega v pedagoškem oziru, pišejo „Christlich-paedagog. Blätter,“ to je zajemal iz takrat glasovitih jezuitovskih šol, ter je še dandanes sloveča pedagoška načela tega reda dalje razsnovoval. K temu pristavlja „Kat. Zagreb. List,“ da se ne more dosti načuditi čudni šegi, ko več pisavcev o Komenskem, in med njimi še neka hervaška pisateljka, se prederzuje terditi, da so se tudi še jezuiti poprijeli mnogih Komenskovih načel, ko je vender jasno, da se niso mogli jezuiti teh načel poprijeti od Komenskega poprej, kot je Komenski prišel na svet! .. Ali ni to smešno?

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva

Nameni za mesec april (mali traven).

a) Glavni namen:

Spoštovanje recežev Jezusa Kristusa

b) Posebni nameni:

1. **Praznik sv. kervi našega Gospoda J. Kr.** Ta in vsak dan mesca vse naznanjene, pa še ne zaznamovane, ali nenadne zadeve. Božja moč za veliki duševni boj sedajnih časov. Smertno bolni.

2. **S. Frančišek Pavljanski.** Sv. Cerkev na Češkem in njen poglavar. Duševna in telesna beda (nadloga) srednjega in delavskega stanó.

3. **Tiha nedelja.** Zopetno oživljenje kerščanskih načel v državnem zakonodajstvu. Mahdijevi jetniki. Odvernitev zasluženih božjih kazni, povodni itd.

4. **S. Izidor.** Od prostomavtarjev vse premreženo. Portugal-sko in Španjsko. Škofovske vizitacije. Gorečnost duhovnov v njih poklicu. Občine v zelo hudih stiskah.

5. **S. Vincencij Fer.** Pospešitelji molitvenega apostoljstva. Z velikimi odgovornostmi združena pridigarska služba. Vstanovitev lišo za dubovne vaje. Bolnišnice.

6. **S. Celzij.** Zatrene lažljivosti med starimi in mladimi. Ponižanje več kalivcev miru in suntarjev. Na herbtnem mozgu in živcih bolni.

7. **S. Herman Jožef.** Premonstratenški red. Katoliška družba za šole na Avstrijskem. Za mnoge spoznanje poklica. Spomladanska setev.

8. **Praznik Marije sedem žalosti.** Francosko. Naj bolj revni in zapuščeni otroci. Odvernitev pretečih razvad v neki redovniški okrajini.

9. **S. Valdegruda.** Darežljiva vdeležitev ženstva pri podpiranju delavskega življenja. Boljši red za posele na kmetih.

10. **Cvetna nedelja.** Edinost v boju zoper sovražnika družbinskega reda. Več odpadnikov. Otroci po velikih mestih.

11. **S. Leon.** Sv. Oče, Leonova in Geresova družba, »Duhovni in obhajanci,« Slabo nadarjeni otroci.

12. **S. Damijan.** Kardinalski kolegij, Duhovska in deška semenišča. Goreča vaja vsakdanjega premišljevanja za duhovne in redovnike. (Dalje nasl.)

Molitev.

Gospod Jezus Kristus! V ednosti z onim božjim namenom, s katerim si sam hvalil Boga na zemlji v svojem presv. Sercu in ga še zdaj hvališ brez konca v zakramentu sv. Rešnjega Telesa po vsem svetu, in v posnemanje presv. Serca brezmadežne Device Marije Tebi darujem danes vsak trenotek vse svoje namene in misli, vse čutila in želje, vsa dela in besede. (100 dni odpustka enkrat na dan Leon XIII. 1885.)

Posebno pa ti jih darujem za spoštovanje Tvojih ubožnih, kakor tudi za vse zadeve, ki so priporočene udom molitvenega apostoljstva v tem mescu in današnji dan.

O sladko Serce mojega Jezusa, daj, da te vedno bolj ljubim. Amen. (Vsakrat 300 dni odpustka in če se vsak dan moli, enkrat v mescu popoln odpustek. Pij IX, 26, l. 1876.)

Sladko serce Marijino, bodi moje rešenje. (Vsakrat 300 dni odpustka. Pij IX 1852.)

Sv. Jožef, prijatelj najsvetejšega Serca, prosi za nas. (100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX 1874.)

Sv. nadangelj Mihael, sv. Bonifacij, zvel. Peter Kanizij, prosite za nas!

II Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov, Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad, in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošasne pregrehe in velike nesreče. — Hudo bolan duhoven priporočen v molitev, da bi se na priprošnje N. lj. G. presv. Serca in sv. Jožefa ozdravel, če je Božja volja. — V gorečo bratovsko molitev se priporoča neka zadeva, da bi se dobro in mirno izšla. — Mlad pa hudo spriden človek za spreobrnjenje prav živo priporočen v brat. molitev.

Zahvala.

Bila sem zelo nevarno in dolgo bolna ter sem obljubila z zaupanjem moliti 9dnevno k časti Matere Božjega sercu, sv. Jožefu in sv. Antonu Padovanskemu z to obljubo, ako mi pri Bogu ljubo zdravje sprosijo, da bom iz hvaležnosti do Marijinega serca, sv. Jožefa in sv. Antona na čast Božjo zahvalo dala po »Danici« razglasiti. Ker sem, hvala Bogu, že toliko dobra, da grem že lahko v Cerkev in druge lahne opravke opravljam, prosim ponižno, č. Vr. dajte to primerno v Danici natisniti.

V Kranji 29. marcija 1892.

M. S—r.

Verli tukajšnji rodbini obolel je edini sinček. Kazalo je, da utegne postati bolezen nevarna. Oče in mati bila sta v strahu, da njima Bog odvzame edinega ljubega otroka. Da bi se to ne zgodilo, ako bi bila volja božja, maševal sem na čast sv. Antonu Padovanskemu, s sklepom, da hočem v »Danici« objaviti zahvalo, ako bo naša prošnja uslišana. Res je dedetu kmalu odleglo. S tem spolnujem svojo obljubo in dolžnost, priporočevaje Tega svetnika v posebno češčenje.

Razderto, 29. marcija 1892.

Janjček spozit.

Listek za raznoterosti.

Očitna zahvala. O priliki 50letnice mojega mašništva mi je prihajalo od premmogih strani toliko prijaznih in priserčnih vošil in pisem, da ne morem na vse in vsakemu posebej zahvale naznaniti. Povém naj, da vse lepe in blage čestitke so me zelo zelo razveselile in globoko v serce ginile, vsem želim z vso priserčnostjo se zahvaliti, in ker jim njih dobrotne priljudnosti drugače poverniti ne morem, hočem za vse moliti, da bi jih ljubi Bog preobilno obdaroval z vsimi dušnimi in telesnimi dobrotami, tudi blagoslovil posebej vse samostanske družine, ki so se me z bratovsko ljubeznijo spominjale.

P. Evstahij.

Udje Vincencijeve družbe imajo prihodnji teden v cerkvi sv. Florijana duhovne vaje (eksercicije), ki jih bode vodil č. o. Vid Loinger. Pričnó se v ponedeljek 4. aprila zjutraj in se končajo v četrtek 7. aprila zjutraj s skupnim sv. obhajilom. Govori bodo zjutraj ob šestih, in popoldne ob sedmih. Vdeležiti sunejo se tudi neudje.

Dr. A. Jarc.

Zlato v Avstrijo. Pod tem naslovičkom piše „Jednota v Hasletonu 10. marca: Iz Novoorka je odjadral 23. minulega mesca parnik „Spree,“ kateri je seboj peljal milijon dolarjev v zlato, kar je menda odnejneno za Avstrijo. — Komu je to namenjeno?... Najberž za našo dijaško mizo ne. Sicer pa bi ne mara tudi ne bilo napačno, ako bi bilo saj en del teh becov razdeljenih med priseljence, ki v Ameriki lakote poginjajo, kakor pišejo večkrat.

Kerščevanje zvonov. Ravno ta slovaški časnik naznanja da pri posvečevanju treh zvonov v Minneapolu so bili pričujoči ne le Čehi, ampak tudi Poljaki, Slovaki, Francozi, Irči, Nenci, tudi še Greki in Arabci. Med družbenimi zastavami se je vdeležila tudi slovenska ss. Cirila in Metoda. —

Kardinal Gibbons je v baltimorski katedrali podelil sv. birmo 9 starejšim osebam, ki so pristopile v katoliško Cerkev. Može so bili iz 4 glavnih protestanških krivovercev, ki so: baptisti, metodisti, prezbiterijanci in epiškopatci.

Knez Hipolit Aldobrandini, ki je pristopil v novicijat pri o. jezuitih, je siló bogat gospod. Pravijo, da njegovo posestvo se ceni 1.000.000 frankov, tedaj 200.000 dolarjev!

Celovec. (Duhovske spremembe.) Čast. g. Ant. Gabron je vmesčen na župnijo Skočidol. Č. g. dr. Jan. Amšelj, župnik v Št. Jakopu v Lesni dolini, gre za kateheta meščanskih šol v Sarajevo; Št. Jakop bode oskerboval č. g. Jan. Pajdar iz Kornata. Č. g. Vojt. Krejči gre iz Skočidola za kapl. v Št. Jakop v Rožu, in č. g. Vacl. Vacovsky, deficient v Šmihelu, za provizorja v Štepen v Padjanski dolini. — Posvečen za mašnika bode 4. apr. č. br. Ciril Goričan iz kapucinskega reda in bode imel novo mašo velkonočni ponedeljek v svojem rojstnem kraju v Žicali, na Spod. Štajarskem.

Za pirhe. Decem „Tantum Ergo“ ad IV voces inaequales. Composuit P. Angelicus Hribar. O. S. Fr. Labaci 1891. Sumptb. et typ. R. Milic. — Strogo cer.

kveni muzikalni list „Kirchenchor“ v Bregencu pravi, da so ti deseteri „Tantum Ergo“ č. P. Angelika Hribar-ja naj boljšega priporočevanja vredni. Tudi drugi strokovnjaki jih hvalijo. Dobivajo se v Katoliški bukvarni in pri čast. g. skladatelju po 30 kr. Priporočila jih prav iskreno tudi vredništvo „Zgod. Danice“, toliko bolj, ker je blagodušni P. skladatelj čisti dohodek odmenil za dijaško mizo.

Za pirhe. Stezica v nebesa, bukvice pridnim otročičem v spomin. Četrti natis s prav lepo podobico sv. Alojzija na čelu, zato imenujejo knjižico tudi „bukvice sv. Alojzija“, in so prav kakor nalaš za otročiče, ki že znajo čitati. Prav majčken format, 222 strani, cena 10 soldkov.

Opomniti moramo, da nekdo je menil to priznano knjižico v šolskem listu priporočati, pa jo je le „okajfal“, češ, da je polna kozlov in pomot. Pisana je namreč v pravopisu, kakor je v „Danici“ ter ni izpuščena čerka e pred r-om, in nad tem se spodtika kritikus; poljubilo se mu je šteti po vsi knjižici, in naštel je tacih „kozličev“ čez 70! Toda dokler se naj večja večina Slovanov tacih kozlov ni še znebila — in se jih blezo tudi ne bo — bode tudi nam dopuščeno čerki r odrekatii čast, da bi jo med v o k a l e šteli, kar se k temu godi še z glasno nedoslednostjo. Več družega rešetanja ni spomina vredno.

Bodi tedaj knjižica sv. Alojzija gorko priporočena malim za pirhe.

Mašniki posvečeni iz III. leta bogoslovja bodo letos naslednji gg.: Ant. Kocijančič, iz Loma; Jan. Kromar, iz Dol. vasi; Jan. Meršol iz Radoljice; Mat. Rihar, iz Polhov. gradca; Jan. Terpin, iz Železnikov; Al. Stroj, z Dobrave pri Kropi. — in morebiti še kateri.

Sveti Jeronim.

(Povedka.)

Zložil † M. Frelih.

V nebó visoki hrib kupí,
Štir tavžent čevljev sto in tri
V nar veči svoji ima višavi,
In njemu sploh se Nanos pravi.

Prelep ogled raz njega se
Očem na daljo krog odprè.
Od tod se vidi vèrh Triglava,
In barka, ki prot Terstu plava.

Od tod Frijulsko se zazrè
In Kras, ki sproti dviga se.
Pod góro se pa vdrè planjava:
Globòki, krasni dol — Ipava.

Na gori cerkvica stoji.
Kjer svet Jeronim se časti,
Pri cerkvici je trata zala,
Okrog in krog pa gola skala.

Te cerkve nekdam tu ni b'lo;
Pripoveduje se takó:
Kjer cerkev je, je b'lo germóvje,
Pečine nekdam in skalovje.

Tje gor poprej ni prišlo nič;
Le kaka zvér, al kaki tič. —

Al neko noč pa vse to zgine,
Skalovje, meja in pečine.

V nebó več skala ne stermí,
In več goščave vidit' ni;
Namest' goščav je trata zala,
Namest' pečín, kapela stala.

Zdaj berž se ljudstvo gor podá
Pogledat čudo in spozná,
Da ta kapelca, b'la je mala,
Je prejšnji dan še v Polšnah*) stala.

Prenesel namreč jo je svet'
Jeronim, ker je dosti let
Pri cést' njegovo znamnje stalo,
Pa spoštovano bilo malo.

Ljudem nič mari zanj ni b'lo,
Verh tega še hlapčoni so
V kapélco konje clo gonili
In z druž'mi jo rečmi skrunili

Zato svetnik ta kraj pusti,
In se na goro preseli; —
Še sam je nesel gor kapélo,
Se znamnje vidi zdaj še celo.

V sred gore se je vsedel bil,
Da se je malo odpočil;
Se stol pozná že mnoge leta,
In vedno čislan še od kmeta.

In zraven roka, perstov pet,
Ko namreč je ustajal spet,
Rokó naslonil je na skalo,
Je znamnje vtisnjeno ostalo.

Zidali so potem ljudjé
To cerkev mest kapelice,
Jeronimu jo posvetili,
In ga za varha si zvolili.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: Č. g. kapl. Leopold Zaletel 3 gld. — Č. g. župnik Jan. Eder 8 gld. — Č. g. župnik M. Sajé 1 gld. — Dobra roka 50 kr.

Za se. Detincec: Iz Mengša po č. g. kapl. Leop. Zaletel-u 76 gld. 58 kr. — Čast. g. Martin Malenšek, župnik pri sv. Petru v Ljubljani, 86 gld. 80 kr. — Čast. g. Josip Kramarič, kaplan v Hinjah, 5 gld. — Č. g. župnik J. Eder 2 gld. — Č. g. župnik M. Sajé 1 gld.

Za cerkev se. Jožefa v Prijedoru v Bosni: Č. g. župnik J. Eder 5 gld. — Č. g. župn. M. Sajé 1 gld. — Neimen. g. organist 5 gld. za svečnike, in je pripravljen tudi poštino plačati, ako bi se toliko nabralo, da bi se tukaj napravili.

Za se. Osta: Č. g. župnik Mat. Tavčar 30 gld. — Č. g. župnik J. Eder 5 gld. — Č. g. župn. M. Sajé 1 gld.

Za bratovščino Naše ljube Gospe: J. K—č 1 gld.

Za afrikanski misijon: Čast. g. župnik J. Eder 10 gld. — Štanga po č. g. župn. 3 gld.

Za ustanovitev stalne in večji rezidence čč. oo Jezuitov v Ljubljani namesto sedanjega „pročizorje“: Č. g. župnik M. Sajé 1 gld.

Za misijone: G. Jan. Dogan 3 gld.

Za stradajoče redovnice na Laškem: Č. g. župnik J. Eder 10 gld.

*) Polšne, kraj blizo Razdertega, poleg Goriške ceste.